

MECHANIZMY USŁUG SYSTEMOWYCH ŚWIADCZONYCH PRZEZ ENERGETYKĘ WIATROWĄ W WYBRANYCH KRAJACH EUROPEJSKICH

dr hab. inż. Dariusz Baczyński
mgr inż. Michał Połecki

Plan prezentacji

**Struktura wytwórcza
Europy**

**Regulacyjne Usługi
Systemowe**

**Możliwości regulacyjne
FW**

**Perspektywy rozwoju RUS
świadczonej przez FW**

Pytania recenzenta

Moc zainstalowana FW

Struktura
wytwórcza
Europy

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczone przez FW

Pytania
recenzenta

Kraj	Zainstalowana moc FW (GW)
Niemcy	56,1
Hiszpania	23,2
Wielka Brytania	18,9
Francja	13,8
Włochy	9,5
Szwecja	6,7
Polska	5,8
Dania	5,5

Struktura
wytwórcza
Europy

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonych
przez FW

Pytania
recenzenta

Kraj		Udział EW w pokryciu zapotrzebowania na energię elektryczną (%)
1	Dania	44,4
2	Portugalia	24,2
3	Irlandia	24,0
4	Niemcy	20,8
5	Hiszpania	18,6
6	Wielka Brytania	13,5
7	Szwecja	12,5
8	Rumunia	12,2
9	Austria	10,6
12	Polska	8,5

Struktura
wytwórcza
Europy

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonego
przez FW

Pytania
recenzenta

Regulacyjne usługi systemowe (RUS) cz. 1

RUS – podniesienie niezawodności i stabilności SEE

Regulacyjne usługi systemowe Jednostek Grafikowych Wytwórczych Aktywnych (JG_{wa}), do których należą:

- operacyjna rezerwa mocy (ORM),
- udział w regulacji pierwotnej,
- udział w regulacji wtórnej,
- praca z zaniżeniem lub przeciążeniem,
- udział w automatycznej regulacji napięcia i mocy biernej.

Regulacyjne usługi systemowe (RUS) cz. 2

Struktura
wytwórcza
Europy

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonych
przez FW

Pytania
recenzenta

- Usługa uruchomienia JG_{wa} ,
- Regulacyjne usługi systemowe w zakresie rezerwy interwencyjnej:
  - praca interwencyjna (PI),
  - interwencyjna rezerwa zimna (IRZ),
  - redukcja zapotrzebowania na polecenia OSP
- Usługa odbudowy krajowego systemu elektroenergetycznego.
- Usługa dyspozycyjności jednostek wytwórczych niebędących jednostkami wytwórczymi centralnie dysponowanymi (nJWCD) – usługa GWS.

Regulacyjne usługi systemowe (RUS) cz. 3

Struktura
wytwórcza
Europy

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonego
przez FW

Pytania
recenzenta

RUS świadczone przez energetykę wiatrową:

generacja mocy biernej i regulacja napięcia,

regulacja częstotliwości,

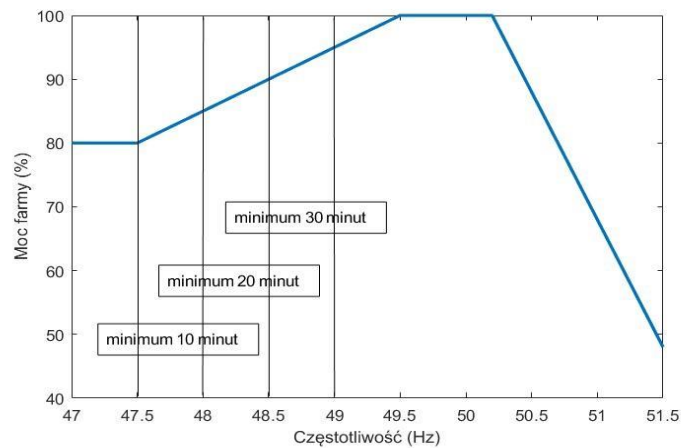
rezerwa gorąca (rezerwa wirująca) farm wiatrowych,

rezerwa zimna,

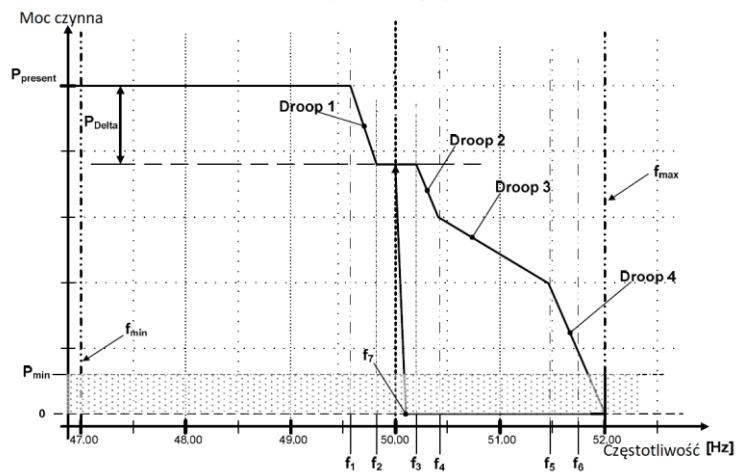
planowanie pracy klastra w celu osiągnięcia gwarancji stałości wytwarzania,

uczestnictwo w rozwiązywaniu problemów sieciowych (GWS).

Regulacja częstotliwości

Niemcy

Dania

Struktura
wytwórcza
Europy

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonej
przez FW

Pytania
recenzenta

Regulacja częstotliwości

Struktura
wytwórcza
Europy

Dopuszczalny statyzm 3 - 5%

Obowiązek możliwości pracy w szerokim zakresie

Rozpoczęcie redukcji mocy może zostać rozpoczęte przy 50,015 Hz

Wielka Brytania

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Praca w zakresie 48 - 51,5 Hz

Możliwość zdalnego odstawienie lub redukcja obciążenia FW

Hiszpania

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonych
przez FW

Pytania
recenzenta

Ograniczenia sieciowe i ich rozliczenie

Struktura
wytwórcza
Europy

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonego
przez FW

Pytania
recenzenta

Niemcy	Dania	Wielka Brytania	Hiszpania
Wycofana moc jest włączona do rezerwy operacyjnej	Redukcja mocy występuje w postaci FRR i RR	Redukcja mocy w wyniku ograniczeń termicznych linii	Redukcja i odstawienie na podstawie sygnału z OSP
Rekompensata – 95% utraconych zysków	Rekompensata – na podstawie ceny RDN	Rekompensata – umowa dwustronna pomiędzy OSP i właścicielem FW	Rekompensata – 85% ceny RND
2,1%	?%	3,1%	2,1%

Mechanizmy US korzystne dla rozwoju EW

Struktura
wytwórcza
Europy

Krótki Czas zamknięcia Bramki (TCG)

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Umożliwienie funkcjonowania na rynku bilansującym we współpracy z JW konwencjonalnymi

Możliwości
regulacyjne
FW

Opłaty za regulację napięcia i moc bierną dla FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonego
przez FW

Włączenie FW do usług uczestnictwa w udziale w regulacji pierwotnej i wtórnej

Pytania
recenzenta

Możliwość składania niesymetrycznych oferty bilansujących dla FW

Pytania do autorów

Struktura
wytwórcza
Europy

Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonych
przez FW

Pytania
recenzenta

- 1. Rysunki 6 do 8 przedstawiają zakres regulacji wymagany w wybranych krajach. W jakiej części każdego z tych rysunków można opisać charakter mocy biernej (wz. rys. 5). Czym można tłumaczyć tak wąskie pasmo regulacji w Danii (rys. 6) przy znanym dużym nasyceniu tego systemu farmami wiatrowymi?**
- 2. Czy jest znany potencjał RUS świadczonych przez energetykę wiatrową w Polsce lub jak można go oszacować?**

Struktura
wytwórcza
Europy

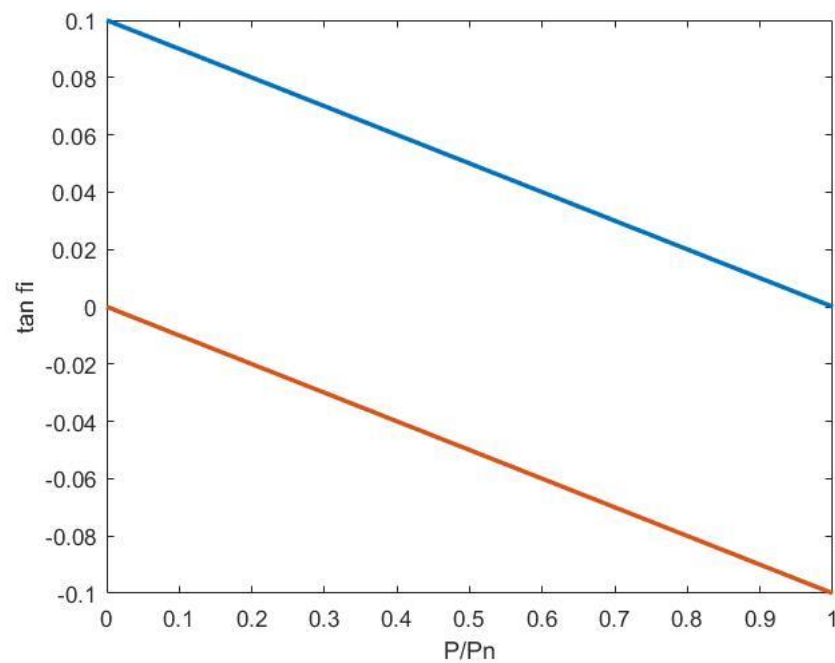
Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonego przez FW

Pytania
recenzenta

FW typu B

Struktura
wytwórcza
Europy

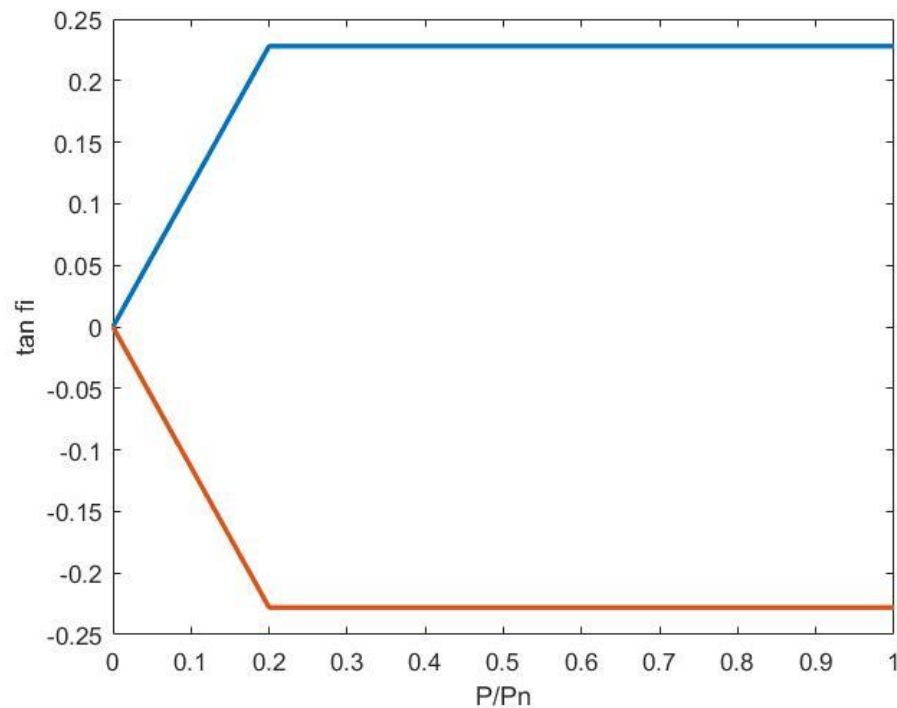
Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonego
przez FW

Pytania
recenzenta

FW typu C

Struktura
wytwórcza
Europy

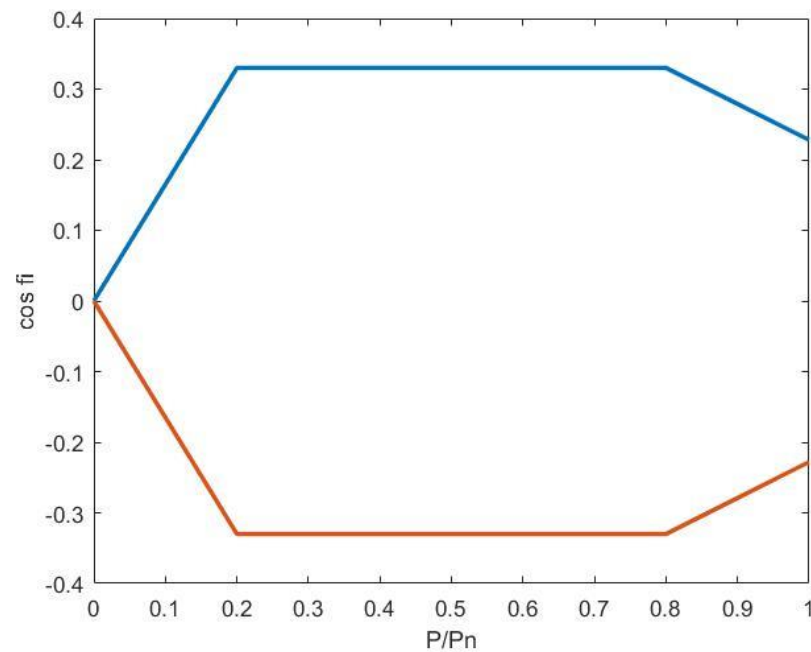
Regulacyjne
Usługi
Systemowe

Możliwości
regulacyjne
FW

Perspektywy
rozwoju RUS
świadczonej
przez FW

Pytania
recenzenta

FW typu D

Dziękuję za uwagę